

Quick scan ecologie

Zuidelijke Wandelweg 39 te Amsterdam

14 november 2022

Samenvatting

Voor locatie Zuidelijke Wandelweg 39 te Amsterdam wordt sloop nieuwbouw van een woning voorbereid.

Gebleken is dat de aanwezigheid van vleermuizen in het hogere deel van de woning niet met absolute zekerheid is uit te sluiten. Een aanvullend onderzoek naar deze soorten is nodig. In het lage deel zijn vleermuizen met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid uit te sluiten.

Een ontheffing van de Wet natuurbescherming is nodig als een effect op beschermde soorten niet is te vermijden.

Een berekening van de depositie van stikstof wordt geadviseerd.

Inhoud

- 2 - Inleiding**
- 3 - Beschrijving gebied**
- 4 - Waarnemingen**
- 8 - Analyse**
- 10- Advies & Bronnen**

Colofon

Opdrachtgever
Projectnummer 22.395
Datum 19 oktober 2022
Auteur
Gecontroleerd
Status

*Els & Linde B.V.
Spechtstraat 59
1223 NX Hilversum
mob*

Inleiding

Voor locatie Zuidelijke Wandelweg 39 te Amsterdam wordt ruimtelijke ontwikkeling voorbereid. De werkzaamheden betreffen deels slopen en verbouwen van de huidige woning en bouw van een nieuwe woning op locatie.

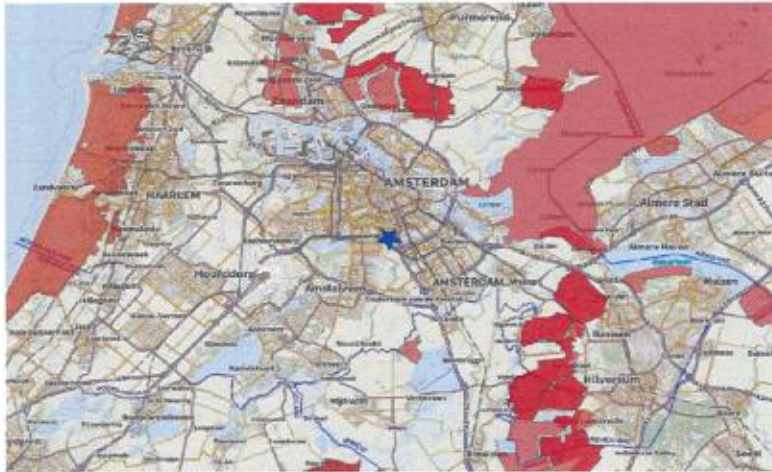
Onderdeel van de procedure is een onderzoek naar de potentiële aanwezigheid van beschermde soorten en het maken van een analyse van de mogelijke effecten op die soorten, als gevolg van de werkzaamheden. Hiervoor is door bureau Els & Linde een oriënterend onderzoek uitgevoerd. Het voorliggende rapport geeft een beschrijving van het oriënterend onderzoek naar de effecten op natuurwaarden.

Om een goed oordeel te geven over de potentieel aanwezige beschermde planten en dieren, is op 19 oktober 2022 door een ecooloog van bureau Els & Linde, een bezoek gebracht aan de planlocatie. Ter plekke is beoordeeld of er beschermde soorten aanwezig kunnen zijn, die schade kunnen ondervinden van de geplande ontwikkelingen. Daarbij is gezocht naar sporen van dieren en is op basis van de begroeiing en de opbouw van het landschap, geschat of er beschermde soorten aanwezig kunnen zijn. De effecten worden beoordeeld als gevolg van de veranderde omgeving en het veranderde gebruik. Verder wordt geanalyseerd of de werkzaamheden die noodzakelijk zijn om de veranderingen te bereiken, een effect veroorzaken.

Ligging van de locaties

H02 Planomgeving: locatie, omgeving en beschermde natuurgebieden

Ligging van de Natura 2000-gebieden (rood)

Ligging van de Natuurnetwerk Nederland en BPL (raster).

De locatie betreft een perceel met woning aan Zuidelijke Wandelweg 39 in stadsdeel Amsterdam-Zuid van de stad en gemeente Amsterdam. De directe omgeving betreft wooncomplexen, vrijstaande woningen, een zwembad, scholencomplexen en begraafplaats Zorgvliet.

De Natura 2000-gebieden liggen op vrij grote afstand. Op 6,5 km van de onderzoekslocatie liggen de Natura 2000-gebieden Markermeer & IJmeer. Natura 2000-gebied Bots-hol ligt op 8,5 km van de locatie. Dichtstbijzijnde gebied dat is aangewezen als Natuurnetwerk Nederland (NNN) ligt op 860m afstand van de onderzoekslocatie.

Natura 2000

Via de Natura 2000 zijn gebieden beschermd van internationaal belang. Voor deze gebieden zijn doelstellingen geformuleerd voor het behoud van habitats en planten en dieren. Deze Natura 2000 gebieden zijn ook beschermd tegen invloeden van buiten, zoals stikstofdepositie en grondwaterstromen. Voor functie waardoor de depositie van stikstofverbindingen toeneemt is een berekening noodzakelijk van de effecten.

Natuurnetwerk Nederland

Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het Natuurnetwerk van Nederland. Het Natuurnetwerk Nederland wordt via de ruimtelijke verordening beschermd.

Bijzonder Provinciaal Landschap

De belangrijke gebieden voor weidevogels zijn in Noord-Holland beschermd. Binnen de gebieden gelden strikte regels, de weidevogels mogen niet verstoord worden. Het weidevogelleefgebied kent geen externe werking. De weidevogelleefgebieden liggen op grote afstand van de planlocatie.

Ecologische structuur en hoofdgroenstructuur

In Amsterdam is een ecologische infrastructuur en hoofdgroenstructuur vastgelegd. Bij ruimtelijke ingrepen wordt gevraagd hiermee rekening te houden. Beide structuren zijn niet afdwingbaar. Deze liggen op relatief korte afstand van de planlocatie.

H03 Waarnemingen: veldgegevens en gegevens uit de literatuur

Ligging van Ecologische structuur en hoofdgroenstructuur (rood)

Werkwijze

Het onderzoek is uitgevoerd als een quick scan ecologie. Voor zo'n onderzoek wordt door een ecooloog beoordeeld of er een kans is op aanwezigheid van beschermde soorten. Daarbij wordt gelet op de structuur van de omgeving, aanwezige habitats en landschapselementen. Tevens wordt gezocht naar sporen van beschermde soorten. Een quick scan is tevens bedoeld als afbakening van een eventueel afdoend onderzoek.

De quick scan bestaat uit de volgende activiteiten:

- Een literatuur/bronnenonderzoek met betrekking tot de potentieel aanwezige beschermde soorten binnen de planlocatie.
- Een veldbezoek waarbij de locatie wordt beoordeeld op habitatgeschiktheid voor beschermde soorten. Hierbij worden bijvoorbeeld de te kappen bomen beoordeeld op geschiktheid voor vleermuizen en jaarrond beschermde nesten.
- Voor de aangetroffen strikt beschermde soorten wordt, door een beschrijving van de ecologische functionaliteit van het gebied (foerageergebied, migratieroute, voortplantingsgebied of winterverblijf, enz.), aangegeven hoe het gebied door iedere soort wordt gebruikt.
- Een schatting van de impact van de werkzaamheden op de (potentieel) aanwezige beschermde soorten.
- Een effectbeoordeling gericht op (eventueel) nabij gelegen beschermde natuurgebieden (Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk en Weidevogelleefgebied).

Om een goed oordeel te kunnen geven is op 19 oktober 2022 door een ecooloog een bezoek gebracht aan de planlocatie. Tijdens het veldbezoek is onderzocht of er in potentie beschermde planten en dieren aanwezig zijn binnen de planlocatie. Daarvoor is gezocht naar sporen en andere aanwijzingen van planten en dieren. Op basis van de aanwezige herkenbare begroeiing en habitats, is beoordeeld of er leefgebieden aanwezig zijn voor beschermde soorten. Aanvullend is een bureaustudie uitgevoerd naar de potentieel voorkomende planten en dieren in de directe omgeving van de planlocatie. Hierbij is een bronnenonderzoek uitgevoerd, waarbij de verschillende relevante en actuele informatiebronnen zijn geraadpleegd.

Bij de analyse van de effecten is gelet op de effecten veroorzaakt door de veranderde omgeving en het veranderde gebruik. Daarnaast zijn de effecten bepaald die veroorzaakt worden door de ruimtelijke ontwikkelingen. Daarbij is naast de planlocatie sec gelet op de directe omgeving en de effecten op soorten in de omgeving. In de voorliggende notitie worden de resultaten van de quick scan ecologie besproken.

Waarnemingen

In onderstaande paragrafen worden de soortengroepen beschreven die binnen de planlocatie en de directe omgeving zijn aangetroffen of te verwachten. Tijdens het veldbezoek van 19 oktober 2022 is onderzocht of er in potentie beschermde planten en dieren aanwezig zijn binnen de planlocatie. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek betrof helder, droog weer met een temperatuur van 12 °C en windkracht 2 Bft uit het oosten.

Bronnenonderzoek

Voor het onderzoek naar potentieel aanwezige beschermde soorten zijn de beschikbare regionale en landelijke verspreidingsatlassen en enkele digitale bronnen geraadpleegd. Waarnemingen van vleermuizen en gierzwaluwen (*Apus apus*) worden gedaan aan President Kennedylaan ten noorden en Martin Lutherking Park/Amsteldijk ten oosten. Van Buizerd (*Buteo buteo*) worden waarnemingen gemeld aan Martin Lutherking Park/Amsteldijk en Zuidelijke Wandelweg/Zorgvliet ten oosten en zuidoosten. Waarnemingen van huismussen (*Passer domesticus*) worden gemeld op meerdere plaatsen binnen de planlocatie. Er zijn geen waarnemingen van overige strikt beschermde soorten bekend in de omgeving van de locatie.

Vegetatie en planten

In de directe omgeving van de planlocatie zijn langs de straatzijde bomen aanwezig. Dit betreft linde (*Tilia spec.*), Iep (*Ulmus spec.*) en cultivars. Op het perceel zelf zijn meerdere bomen aanwezig zoals es (*Fraxinus excelsior*), esdoorn (*Acer pseudoplatanus*), populier (*Populus spec.*), schietwilg (*Salix alba*), hulst (*Ilex aquifolium*), sequoia en cultivars. Verder is er op het perceel en rond de woning voornamelijk gras en algemene tuinplanten en struiken aanwezig. Rond het perceel aan de zuid- en westzijde is het water van de Kleine Wetering aanwezig. Langs de oevers hier van is rond het perceel riet (*Phragmites australis*), lisdode (*Typha latifolia*), en grote egelskop (*Sparganium erectum*) aan te treffen.

Tijdens het oriënterend onderzoek zijn binnen de planlocatie geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Beschermde plantensoorten zijn binnen de planlocatie ook niet te verwachten.

Zoogdieren

Juridisch zwaarder beschermde soorten

Vleermuizen zijn de belangrijkste groep strikt beschermde dieren die verwacht kunnen worden. Vleermuizen kunnen schade ondervinden van de ruimtelijke ontwikkelingen en kunnen hierdoor een belemmering zijn. De planlocaties en de directe omgeving zijn daarom nauwkeurig onderzocht op de aanwezigheid van potentieel geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen, evenals vliegroutes en foerageergebieden.

Verblijfplaatsen

Vleermuizen zijn in twee groepen te verdelen; enerzijds de soorten die in gebouwen een verblijfplaats hebben en anderzijds de soorten die in bomen een verblijfplaats hebben. De kraamkolonie van de laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) en de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) komen – voor zover bekend – alleen in gebouwen voor. Ze wonen in de spouwmuur, achter betimmering, onder daklijsten en dakpannen. De vaste verblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) en de watervleermuis (*Myotis daubentonii*) kunnen zowel in spleten en gaten in bomen, als in gebouwen voorkomen. Ze kiezen in de regel gebieden met een groot aanbod aan geschikte holten op een klein oppervlak.

De planlocatie betreft een perceel met woning, een laag deel en een hoger deel. De woning heeft platte daken met aluminium en kunststof. De dakranden vertonen langs de gevels op een aantal plaatsen kieren en openingen. De gevels zijn van opgemetseld steen en hout. De gemetselde gevels van het hogere deel beschikken op over open voegen die naar een verblijfplaats kunnen leiden. De kans op een verblijfplaats op het lage deel is met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid uit te sluiten. De houten gevels beschikken niet over zichtbare kieren of openingen. De kozijnen en deurposten zijn van hout en kunststof. Deze vertonen geen zichtbare openingen. De openingen onder de dakranden en in de gevels maken het mogelijk voor vleermuizen om zich op te houden in de woning op locatie. De bomen op locatie en in de omgeving beschikken niet over zichtbare geschikte holtes voor vleermuizen om zich te kunnen vestigen.

Potentiële vliegroutes en foeragegebieden

De locatie valt binnen de bebouwde kom van Amsterdam. De kans op een jachtgebied in de directe omgeving is aanwezig boven de kleine wetering en begraafplaats Zorgvliet aan de zuid en zuidwestzijde van het perceel. Uitlichten van dit deel kan verstoring veroorzaken op eventuele jagende vleermuizen. Potentiële vliegroutes in de directe omgeving zijn niet aanwezig. Vervolgstappen voor vliegroutes van vleermuizen zijn niet noodzakelijk gezien de plannen op locatie.

Overig beschermde zoogdieren

Binnen de planlocatie is een kleine kans op algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren, zoals egel (*Eurinaeus europaeus*), spitsmuizen en muizen. De kans op aanwezigheid van de kleine marters is niet te verwachten. Dit door het ontbreken van voldoende geschikt habitat op en in de omgeving van de locatie.

Vogels

Jaarrond beschermd nest

Tijdens het ecologisch onderzoek is gezocht naar aanwijzingen voor het voorkomen van vogels met een vaste verblijfplaats binnen het plangebied. Gekeken is naar potentieel geschikte nestplekken voor vogels met een jaarrond beschermd nest. Binnen de planlocatie is er geen mogelijkheid voor huismussen om zich op te houden. Dit door het ontbreken van geschikte invliegopeningen in de woning op locatie. Er zijn geen nesten of sporen van huismussen aangetroffen op of in de directe omgeving van de locatie. Er is geen mogelijkheid voor gierzwaluwen om zich te vestigen binnen de locatie. Dit door het ontbreken van geschikte invliegopeningen in de woning op locatie. Er zijn geen sporen van gierzwaluwen aangetroffen binnen de locatie tijdens onderzoek. Er zijn geen nesten van roofvogels of uilen waargenomen binnen en in de omgeving van de planlocatie tijdens onderzoek.

Algemene broedvogels

Gezien de omgeving is de kans op algemeen voorkomende broedvogels aanwezig. Op en in de directe omgeving van de planlocatie is er mogelijkheid voor algemeen voor-

komende broedvogels om te nestelen in de bomen, struiken en oevervegetatie. Ook op de platte daken van de woning op locatie is er mogelijkheid voor algemene broedvogels om te nestelen. Er moet rekening gehouden worden met het broedseizoen voor en tijdens de werkzaamheden.

Herpetofauna en vissen

Er is oppervlaktewater aanwezig voor watergebonden organismen in de omgeving van de planlocatie. Dit betreft een wetering rond het perceel aan de zuid en zuidwestzijde. Deze beschikt rond het perceel over een oever. De aanwezigheid van beschoeiing aan de randen hiervan is niet duidelijk aanwezig. Aanwezigheid van algemene watergebonden organismen binnen de planlocatie is daarom niet geheel uit te sluiten onder losse materialen in de winterperiode. Er is geen oppervlaktewater aanwezig binnen het perceel.

Overige soorten

Er zijn, gezien de voorkomende biotopen, geen beschermde bijzondere insecten of overige soorten te verwachten binnen het perceel. Deze soorten stellen hoge eisen aan hun leefgebied; de planlocaties voldoet hier niet aan. De aanwezigheid van beschermde overige soorten worden daarom uitgesloten binnen de planlocatie.

H05 Analyse: beoordeling van de effecten op de natuurwaarden

Bij de analyse wordt gelet op de effecten als gevolg van het veranderde gebruik en de veranderde inrichting. Daarnaast wordt gelet op de effecten als gevolg van de werkzaamheden om de veranderingen te bereiken. Voor zover planlocaties binnen het Natuurnetwerk Nederland, Natura 2000 of andere beschermde natuurgebieden liggen, worden de effecten op deze beschermde natuurgebieden getoetst. Voor de Natura 2000 gebieden is de externe werking eveneens van belang; de belangrijkste externe effecten worden veroorzaakt door toename van depositie, geluid en licht. Daarnaast kunnen veranderde grondwaterstromen een effect veroorzaken.

Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming kent een afdeling voor soortbescherming en een afdeling voor gebiedsbescherming. Binnen de gebiedsbescherming zijn de Natura 2000-gebieden beschermd. De bescherming geldt ook voor externe factoren; zoals grondwaterstromen en stikstofdepositie.

De soortbescherming binnen de Wet natuurbescherming richt zich op de internationale afspraken, en geeft een uitbreiding van de beschermde soorten door aan de rode lijst (bedreigd en ernstig bedreigd) een beschermd status te koppelen. Binnen de bebouwde kom is de belangrijkste wijziging in de beschermde soorten het vervallen van de bescherming op muurplanten en orchideeën.

Beschermde soorten

Uit de resultaten van de quick scan ecologie van 19 oktober 2022 is gebleken dat de aanwezigheid van vleermuizen via de aanwezige openingen onder de dakranden en in de gevels van het hogere deel van de woning niet is uit te sluiten. Een aanvullend onderzoek naar deze soorten wordt geadviseerd.

De kans op een jachtgebied van vleermuizen in de directe omgeving is aanwezig boven de kleine watering en begraafplaats Zorgvliet aan de zuid en zuidwestzijde van het perceel. Geadviseerd wordt dit deel niet uitlichten zowel tijdens als na de geplande ontwikkeling op locatie.

Er is een kleine kans op aanwezigheid van algemene watergebonden organismen binnen de planlocatie in de winterperiode onder losse materialen. Geadviseerd wordt om losse materialen voor de winterperiode te verwijderen.

Zorgbeginsel

Binnen de gebieden is kans op algemeen voorkomende soorten waarmee rekening moet worden gehouden. Aangetroffen dieren die niet uit zich zelf de werkgebieden kunnen verlaten, dienen – onder begeleiding van een ecooloog - in veiligheid te worden gebracht en buiten de werkgebieden te worden uitgezet. Schuilplekken zoals bladhoppen, hout- en steenstapels e.d. dienen eerst te worden gecontroleerd op schuilende dieren. In zijn algemeenheid dienen geschikte schuil- en overwinteringsplekken voor dieren buiten de werkterreinen intact te worden gelaten. Eventueel noodzakelijk kap moet buiten de kwetsbare periode (winter) worden uitgevoerd en voorafgaand aan de

kap (of het anderszins vrijstellen van een werkplek) is het verstandig een ecooloog te laten beoordelen of effecten zijn te verwachten en eventueel maatregelen te (laten) nemen om die effecten te verminderen.

Met de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van algemene broedvogels op en in de directe omgeving van de planlocatie. Dit is mogelijk in de aanwezige bomen, struiken en gevelbegroeiing. Ook op de platte daken van de complexen is er mogelijkheid voor algemene broedvogels om te nestelen. Er moet rekening gehouden worden met het broedseizoen voor en tijdens de werkzaamheden.

In de nieuwe Omgevingswet zijn enkele wijzigingen opgenomen die zijn weerslag hebben op het ecologisch onderzoek. De belangrijkste wijziging is de doorlooptijd c.q. houdbaarheid van een rapport dat is gesteld op 2 jaar voor alle onderzoeken. Verder is de zorgplicht aangescherpt. Het zal zich nog moeten uitkristaliseren, maar het lijkt er op dat ook algemene soorten geïnventariseerd moeten worden (het simpel vaststellen dat ze niet zijn uit te sluiten is niet genoeg). Niet duidelijk is hoe intensief dat onderzoek moet zijn. Vooralsnog zullen we in een aanvullend onderzoek ook nadrukkelijk deze soorten benoemen.

Natura 2000

Het beschermde Natura 2000-gebieden liggen op een afstand van ongeveer 6,5 km en 8,5 km van de planlocatie. Een berekening van de stikstofdepositie op de Natura 2000-gebieden is uitgevoerd. Andere aantastingen van kwalificerende habitats of soorten in het Natura 2000-gebied door de werkzaamheden, kunnen worden uitgesloten.

Stikstof

Voor de gebruiksfase is als uitgangspunt genomen dat de nieuwbouw energieneutraal is. De verkeersbewegingen zijn gebaseerd op de CROW en bedragen

Natuurnetwerk Nederland

De gebieden die onderdeel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland liggen op grote afstand van de planlocatie. Gelet op de afstand, aard en de omvang van het voornemen, wordt geen effect verwacht.

H06 Conclusie, advies en gebruikte bronnen

Voor locatie Zuidelijke Wandelweg 39 te Amsterdam wordt ruimtelijke ontwikkeling voorbereid. De werkzaamheden betreffen deels slopen en verbouwen van de huidige woning en bouw van een nieuwe woning op locatie.

Voorliggend rapport betreft een onderzoek naar effecten op natuurwaarden. Door een ecoloog van bureau Els & Linde B.V. is op 19 oktober 2022 beoordeeld of er beschermde planten- en diersoorten aanwezig zijn binnen de planlocatie en of deze soorten schade ondervinden van de gewenste ontwikkelingen.

Beschermde soorten

Uit de resultaten van de quick scan ecologie van 19 oktober 2022 is gebleken dat de aanwezigheid van vleermuizen in het hogere deel van de woning, via de aanwezige openingen onder de dakranden en in de gevels, niet is uit te sluiten. Een aanvullend onderzoek naar deze soorten is nodig. In het lage deel zijn vleermuizen met een zekerheid grenzende waarschijnlijkheid uit te sluiten.

De kans op een jachtgebied van vleermuizen in de directe omgeving is aanwezig boven de kleine wetering en begraafplaats Zorgvliet aan de zuid en zuidwestzijde van het perceel. Geadviseerd wordt dit deel niet uitlichten zowel tijdens als na de geplande ontwikkeling op locatie.

Er is een kleine kans op aanwezigheid van algemene watergebonden organismen binnen de planlocatie in de winterperiode onder losse materialen. Geadviseerd wordt om losse materialen voor de winterperiode te verwijderen.

Met de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van algemene broedvogels op en in de directe omgeving van de planlocatie. Dit is mogelijk in de bomen, struiken en oevervegetatie. Ook op de platte daken van de woning op locatie is er mogelijkheid voor algemene broedvogels om te nestelen. Er moet rekening gehouden worden met het broedseizoen voor en tijdens de werkzaamheden. Geadviseerd wordt de werkzaamheden buiten het broedseizoen te starten.

Een ontheffing van de Wet natuurbescherming is nodig als een effect op deze soorten niet is te vermijden.

Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland

De kans dat er een significante wijziging in de emissie is, is aanwezig. Een berekening van de stikstofdepositie is nodig gezien de aard van de werkzaamheden. Andere effecten op de Natura 2000-gebieden en/of het Natuurnetwerk Nederland zijn uit te sluiten.

- Anonymus (2017). Kennisdocument huismus, BIJ12
- Anonymus (2017). Kennisdocument gierzwaluw, BIJ12
- Anonymus (2017). Kennisdocument gewone dwergvleermuis, BIJ12
- Hoozeboom, D.M., F. Visbeen, J. Wondergem, W. Ruitenbeek (2014) Atlas van de Noord-Hollandse zoogdieren. NOZOS, Landschap Noord-Holland.
- Riet, B. van, H. van der Goes, Th. Baas, C. van den Tempel, W. Menkveld & F. Visbeen (2014) Atlas van de Noord-Hollandse flora. Landschap Noord-Holland.
- Scharringa, C.J.G., W. Ruitenbeek & P.J. Zomerdijk (2010) Atlas van de Noord-Hollandse broedvogels 2005-2009. SVN, Landschap Noord-Holland.
- provincieoordholland.nl
- waarneming.nl
- maps.amsterdam.nl
- quickscanhulp.nl (bevat waarnemingen uit de NDFF)